

## POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

*SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)*

*SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)*

*SSN Grzegorz Misiurek*

w sprawie z wniosku L. S.

przy uczestnictwie M. D.

o zniesienie współwłasności,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 czerwca 2010 r.,

zażalenia uczestnika na postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 marca 2010 r.,

sygn. akt II Ca (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie.**

### Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 25 marca 2010 r. Sąd Okręgowy w B. działając na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odrzucił jako niedopuszczalną skargę kasacyjną uczestnika postępowania M. D. od postanowienia tego Sądu z dnia 19 stycznia 2010 r. stwierdzając, że uczestnik określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 133 500 zł, a zgodnie z art. 519<sup>1</sup> § 4 k.p.c. w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności skarga kasacyjna nie przysługuje, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych.

W zażaleniu uczestnik postępowania zarzucając naruszenie art. 519<sup>1</sup> § 4 oraz art. 684, art. 567 § 3 i art. 619 § 1 k.p.c. stwierdził, że wskazana w skardze kasacyjnej

wartość przedmiotu zaskarżenia jest błędna i powinna być zweryfikowana przez Sąd, bowiem uczestnik od początku postępowania oraz w skardze kasacyjnej kwestionuje dopuszczalność zniesienia współwłasności i dokonania podziału, a więc samą jego zasadę twierdząc, że składniki majątkowe podlegające podziałowi stanowią wyłącznie jego własność. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi zatem kwota odpowiadająca wartości dzielonego majątku, określona przez uczestnika w zażaleniu na 267 000 zł, wobec czego skarga kasacyjna jest dopuszczalna.

W oparciu o powyższe zarzuty uczestnik wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rozpoznawana sprawa jest sprawą o zniesienie współwłasności określonych ruchomości, które według twierdzeń wnioskodawczynie stanowią współwłasność wnioskodawczynie i uczestnika postępowania powstałą w czasie trwania między nimi konkubinatu i prowadzenia wspólnej działalności gospodarczej, natomiast według twierdzeń uczestnika postępowania stanowią wyłącznie jego własność.

Postanowieniem z dnia 9 lipca 2008 r. Sąd Rejonowy ustalił, że przedmiotem współwłasności wnioskodawczynie i uczestnika są wymienione w postanowieniu ruchomości o określonej tam wartości i dokonał zniesienia współwłasności przez przyznanie ich uczestnikowi oraz rozliczył nakłady z majątku osobistego uczestnika na majątek wspólny stron. Po ostatecznym rozliczeniu zasądził tytułem spłaty od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwotę 200 000 zł.

W wyniku apelacji uczestnika, kwestionującej między innymi przynależność podzielonych ruchomości do majątku wspólnego stron oraz dopuszczalność zniesienia współwłasności, Sąd Okręgowy w B. postanowieniem z dnia 19 stycznia 2010 r. zmienił częściowo zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wyłączył z majątku wspólnego kilka ruchomości uznając, że stanowią one własność uczestnika postępowania, rozliczył poniesione przez uczestnika nakłady na majątek wspólny i tytułem spłaty zasądził od niego na rzecz wnioskodawczynie kwotę 133 500 zł a w pozostałej części oddalił wniosek i apelację. Sąd drugiej instancji stwierdził, że przedmiotem współwłasności i podziału są ostatecznie ruchomości i kwoty ze sprzedaży pojazdów stanowiących współwłasność o łącznej wartości 345 600 zł, po odliczeniu nakładów uczestnika w kwocie 44 000 zł pozostaje do podziału majątek wartości 310 600 zł, który podzielił przyjmując równe w nim udziały uczestników oraz dokonując rozliczenia nakładów.

Od powyższego postanowienia uczestnik postępowania wniósł skargę kasacyjną wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 133 500 zł i zaskarżając postanowienie w zakresie w jakim Sąd Okręgowy oddalił jego apelację i zasądził od niego na rzecz wnioskodawczynie kwotę 133 500 zł. Zarzucił naruszenie art. 56 i art. 65 k.c. przez przyjęcie, że udziały we wszystkich ruchomościach objętych podziałem zostały przeniesione na wnioskodawczynię, mimo że przedmioty te stanowiły wyłączną własność uczestnika oraz naruszenie art. 210 i art. 212 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie i zniesienie współwłasności przedmiotów stanowiących wyłączną własność uczestnika. W oparciu o powyższe zarzuty wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie wniosku.

W świetle powyższych okoliczności trzeba stwierdzić, że od początku postępowania aż do obecnie wniesionej skargi kasacyjnej uczestnik postępowania kwestionuje samą dopuszczalność zniesienia współwłasności i podziału majątku stojąc na stanowisku, iż przedmioty objęte podziałem stanowią wyłącznie jego własność a nie współwłasność jego i wnioskodawczynie.

Do oceny dopuszczalności wniesionej przez uczestnika skargi kasacyjnej ma zastosowanie art. 519<sup>1</sup> § 4 pkt 4 k.p.c., zgodnie z którym skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o zniesienie współwłasności i dział spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt złotych, a zatem skarga taka jest dopuszczalna, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest co najmniej równa tej kwocie.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, sąd nie jest związany wskazaną przez uczestnika wartością przedmiotu zaskarżenia i powinien ustalić ją sam na podstawie zakresu zaskarżenia oraz zakresu wniosków kasacyjnych. W sprawie o zniesienie współwłasności (dział spadku i podział majątku wspólnego) wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną, chyba że podważa on samą dopuszczalność lub zasadę podziału albo zaskarża rozstrzygnięcie dotyczące roszczeń dochodzonych z tytułu posiadania rzeczy wspólnej lub tytułem zwrotu pożytków albo rozliczenia nakładów (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r. III CZ 153/02, OSNC 2004/4/60, z dnia 24 lipca 2008 r. IV CZ 53/08 i z dnia 3 czerwca 2009 r. IV CSK 107/09, niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie, w której skarga kasacyjną uczestnika kwestionuje samą dopuszczalność zniesienia współwłasności i podziału majątku, a zakresem zaskarżenia objęte jest oddalenie apelacji uczestnika i zasądzenia od niego spłaty w

kwocie 133 500 zł, zaś wniosek kasacyjny zmierza do uchylecia zaskarżonego postanowienia i oddalenia wniosku o zniesienie współwłasności w całości – wartość przedmiotu zaskarżenia jest niewątpliwie wyższa od wskazanej w skardze kasacyjnej i odpowiada wartości całego majątku będącego przedmiotem podziału w postanowieniu Sądu drugiej instancji. Z uwagi na to, że jest to wartość przewyższająca kwotę 150 000 zł, skarga kasacyjna jest dopuszczalna i nie było podstaw do jej odrzucenia z przyczyn wskazanych przez Sąd Okręgowy.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>16</sup> w zw. z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.